

A szellemi vagyon védelme és szerepe az oktatásban a Miskolci Egyetemen

Dr. Dobróka Mihály
tudományos és nemzetközi rektorhelyettes

Balatonfüred, 2009. május 11.

A Miskolci Egyetem oktatói-kutatói által létrehozott szabadalmak száma (1957-2008)

<i>Időszak</i>	<i>Új szabadalmak száma (db)</i>	<i>Összes szabadalom száma (db)</i>
1957 – 1965	11	11
1966 – 1970	14	25
1971 – 1975	27	52
1976 – 1980	38	90
1981 – 1985	76	166
1986 – 1990	69	235
1991 – 1995	66	301
1996 – 2000	32	333
2001 – 2005	31	364
2005 – 2008	29	393

2008-ban még fenntartott szabadalmak száma: 53 db, új bejelentés: 5db

Szabályzat megalkotása

A Miskolci Egyetem 2006. január 1-i hatállyal

- a Kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény,
- a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény,
- a Találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény, valamint
- a Szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény

alapján megalkotta új **Szellemitulajdon-kezelési szabályzatát.**

A szabályzat megalkotásával egyidejűleg hatályát veszítette a 2000-ben kiadott Újítási, Találmányi, Know-How Szabályzat.

Iparjogvédelmi oltalommal védhető szellemi alkotásokkal kapcsolatos eljárás

- A feltaláló találmányát ismerteti az Egyetemmel.
- Az intézmény rektorának címzett ismertetést és a szabályzat által előírt mellékleteket benyújtja a Tudományszervezési és Nemzetközi Osztályra (TNO).
- A bejelentéssel kapcsolatos anyagot minden érintett köteles titkosan kezelni, az ismertetett iratokba betekintést nem biztosíthat.
- Az ismertetéseket a **Szellemi Alkotásokat Véleményező Bizottság** vizsgálja meg.
- A **Bizottság összetétele**: elnöke a tudományos rektor-helyettes, titkára a TNO vezetője, tagjai a szakterületileg érintett karok egy-egy megbízottja, a gazdasági főigazgató, az egyetem jogi képviselője, az elnök által esetenként meghívott szakértők.

Iparjogvédelmi oltalommal védhető szellemi alkotásokkal kapcsolatos eljárás

A **Bizottság** a felajánlott szellemi alkotást írásban értékeli.

Az értékelés szempontjai:

- az oltalomképesség kérdése,
- a megvalósíthatóság feltételei,
- a hasznosítás lehetőségei,
- várható műszaki-gazdasági előnyök,
- szolgálati vagy alkalmazotti jelleg megítélése,

Iparjogvédelmi oltalommal védhető szellemi alkotásokkal kapcsolatos eljárás

A Bizottság javaslata alapján a **rektor** 90 napon belül **határozatot hoz** a következőkről:

- a szolgálati találmányra igényt tart, illetve arról lemond,
- az alkalmazotti találmányt hasznosítja, illetve a hasznosítás jogáról lemond,
- a szellemi alkotást nem pénzbeli hozzájárulásként gazdasági társaság (hasznosító vállalkozás) tulajdonába adja (apportálja),
- a hasznosítást más részére engedélyezi,
- a szellemi tulajdonból eredő vagyoni jogokat átruházza.

Találmányok, szabadalmak adminisztrációja

A találmányok, szabadalmak **adminisztrálása** a Tudományszervezési és Nemzetközi Osztályon (TNO) történik.

A TNO feladata:

- szervezi a Szellemi Alkotásokat Véleményező Bizottság munkáját,
- értesíti a feltalálót a rektori döntésről,
- figyelemmel kíséri a szabadalom fenntartásával járó fizetési kötelezettségek határidejét és arról a Pénzügyi Osztályt értesíti,
- előkészíti a feltalálókkal kötendő szerződéseket,
- gondoskodik a szolgálati találmányok szabadalmi bejelentéséről,
- a hasznosítási szerződések teljesülését figyelemmel kíséri.

Feltaláló díjazása

Ha az intézmény a szolgálati találmányra igényt tart illetve az alkalmazotti találmány hasznosításáról nem mond le, a **feltalálót találmányi díj illeti meg**.

A feltaláló díjazására a **találmányi díjszerződés** az irányadó.

A találmányi díjszerződést írásba kell foglalni, és tartalmaznia kell a következőket:

- a találmányi díj fizetése milyen értékesítési mód (hasznosítás, hasznosítási jog átengedése, szabadalom átruházása) alapján történik,
- találmányi díj mértékét és fizetésének módját,
- a díjazás időtartamát,
- az oltalom megszerzésével és fenntartásával illetve az értékesítéssel (hasznosítással) összefüggő költségek fedezésének módját és annak - közös tulajdonlás esetén - esetleges megosztását az intézmény és a feltaláló(k) között.
- A díjszerződés megkötésére az intézmény nevében a rektor jogosult. A szerződést 30 napon belül meg kell kötni és annak alapján a díjat 60 napon belül ki kell fizetni.

Szellemi alkotás hasznosítása

Az intézmény a **szellemi alkotás hasznosítását harmadik személy részére hasznosítási szerződés** (licencia szerződés) keretében engedélyezi.

A szerződésben rendelkezni kell:

- a hasznosítási engedély terjedelmének pontos meghatározásáról,
- a hasznosítási engedély kiterjedéséről időben és térben, a kizárólagosság vagy nem kizárólagosság rögzítéséről,
- további hasznosítási engedély biztosításáról a licenciavevő számára,
- a licenciavevő hasznosítási és továbbfejlesztési kötelezettségéről,
- felelősségi kérdésekről.

A szellemi alkotásokkal kapcsolatos gazdálkodási szabályok

Az Egyetem a szellemi alkotással kapcsolatos költségek fedezetére **Innovációs Alapot** hozott létre, melynek **bevételeit képezi:**

- az intézmény költségvetésében e célra biztosított összeg,
- a Miskolci Egyetem alaptevékenység körében végzett kiegészítő, valamint vállalkozási tevékenységére vonatkozó szabályzat hatálya alá tartozó intézményi bevételek 1 %-a,
- az intézményhez befolyó találmányi díj 40 %-a / de minimum 20 %-a.

A szellemi alkotásokkal kapcsolatos gazdálkodási szabályok

Az Egyetem az **Alapból köteles biztosítani:**

- az oltalom megszerzésével, fenntartásával járó költségeket,
- jogi szabadalmi ügyvivői képviseleti díjakat,
- jogvitákkal összefüggésben keletkező képviseleti díjakat,
- a díjszerződések alapján fizetendő találmányi és szerzői díjakat,
- a találmányok és a találmányokhoz fűződő vagyoni jogok nyilvántartásához, továbbá a vagyoni jogok oltalmi idő alatt történő kezeléséhez szükséges szervezeti-működési feltételek biztosításával összefüggésben keletkező költségeket.

PATLIB Központ

A **Magyar Szabadalmi Hivatal** a Miskolci Egyetem együttműködésével 2004. október 11-én nyitotta meg **Magyarországon elsőként** az Európai Szabadalmi Rendszer keretében működő **Patent Library (PATLIB) Hálózat** Miskolci Egyetemen **létesített** regionális központját.

A Magyar Szabadalmi Hivatal támogatta a PATLIB infrastrukturális- és informatikai háttérének kialakítását, a szakemberképzést, információs anyagokat, 2005. december 31-ig hozzájárult a Központ működtetéséhez.

A PATLIB az Egyetem Központi Könyvtárában működik. A szellemi tulajdonvédelmi oltalmi formák teljes körére vonatkozó **tájékoztató-ügyfélszolgálati szolgáltatásokat** kínál az észak-magyarországi régió számára, kiszolgálja cégek, intézmények, szervezetek, vállalkozók, érdeklődők szellemi alkotásainak jogvédelmével kapcsolatos információs igényeit.

Patent Library at the University of Miskolc

PATLIB Központ

Szolgáltatások

- Személyes tájékoztatás biztosítása a szabadalmi, használati, formatervezési mintaoltalommal, védjegyek és földrajzi árujelzők oltalmával kapcsolatos kérdéskörökben.
- Tájékoztatás a nyilvános iparjogvédelmi adatbázisokból.
- Téma szerinti kutatásra biztosítanak lehetőséget a nyilvános adatbázisokban, önállóan vagy munkatársaik segítségével.

A szolgáltatások **ingyenesek**, kivéve a másolatszolgáltatást.

Ügyfélfogadás: hétfő - csütörtök 10.00 - 14.00

Szellemi tulajdonvédelem az oktatásban

A **Magyar Szabadalmi Hivatal** és a **Miskolci Egyetem** között 2002. május 23-án kötött együttműködési megállapodás részeként, évente felülvizsgált és a vezetők által aláírt **munkaterv alapján** a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi, Műszaki Földtudományi, Műszaki Anyagtudományi és a Gépészmérnöki és Informatikai Karán graduális és posztgraduális képzésben folyik a **szellemi tulajdonvédelmi ismeretek oktatása.**

Gépészmérnöki Karon oktatott tárgy

IV. és V. éves hallgatók részére

„A szellemi tulajdon jogvédelme” c. tantárgy

- Heti 2 órás bontásban, 4 órás blokkokban 6 alkalommal.
- Az előadásokat a Szabadalmi Hivatal munkatársai tartják:
Dr. Vékás Gusztáv, Virág Dóra, Szép Erika
Szöllősi Gusztáv, Takács Zsuzsa
tárgyjegyző: Dr. Kamondi László

Tananyag

- Bevezetés a szellemi tulajdon védelme fogalmkörébe
- Szerzői jog hazai és nemzetközi intézményei
- Szerzői jogdíj, Szabadalmi jog
- Általános tudnivalók az európai szabadalmi bejelentésről
- Védjegyjog
- Használati mintaoltalmi és formatervezési mintaoltalmi jog
- Iparjogvédelmi tájékoztatás, kutatási gyakorlatok

DIPLOMATERV PÁLYÁZAT

műszaki karok hallgatói részére

A pályázatban a Szabadalmi Hivatal **egyedi hallgatói ösztöndíjat** létesít két kategóriában, összesen évi **1.500.000,- Ft keretösszeggel**.

- **DIPLOMAMUNKA támogatás** – Az ösztöndíj összege: **90.000,- Ft**
„A szellemi tulajdon jogvédelme” c. tantárgy felvétele és az eredményes vizsga feltétele a pályázatban való részvételnek. A diplomatervnek tartalmaznia kell egy szabadalomkutatási és elemzési fejezetet, melynek elkészítéséhez a Szabadalmi Hivatal munkatársai, mint konzulensek segítséget nyújtanak.
- **DIPLOMAMUNKA készítés** – Az ösztöndíj összege: **225.000,- Ft**
Diplomaterv témakiírás az MSZH által

A tárgyat felvevők és pályázók

Tanév	A tárgyat felvették	Pályáztak	Nyertek
2002/2003	18 (Képzés Bp.-en)	16	15
2003/2004	28	20	17
2004/2005	51	18	13
2005/2006	44	17	15
2006/2007	40	14	14
2007/2008	57	13	6
2008/2009	13	13	folyamatban

Állam- és Jogtudományi Karon oktatott tárgy

II. évf. nappali és levelező

„POLGÁRI JOG” c. tantárgy

- Heti 2 óra előadás, 1 óra gyakorlat
- A tárgy jegyzője: Dr. Bíró György tszv. egy. tanár
Dr. Csécsy György egyetemi tanár

Tananyag

- Általános rész (1.-5. előadás)
- Személyek jogai (6.-10. előadás)
- Szellemi alkotások jogai (11.-14. előadás)
  - A szellemi alkotásokról általában. A szellemi alkotás kritériumai. A szerző személyéhez fűződő és vagyoni jogai. Szerzői jogbitorlás. Szomszédos jogok, a közös jogkezelés. Felhasználási szerződések. Az iparjogvédelmi eszközökről általában. A szabadalmazható találmány. Szolgálati és alkalmazotti találmányok. A szabadalmi oltalom keletkezése. Használati mintaoltalom.
  - A know-how. Mikroelektronikai félvezető termékek topográfiaja. A formatervezési minta oltalma. Védjegy, származás és eredet-megjelölés. Szerződések alapvető jellemzői az iparjogvédelem területén.

Állam- és Jogtudományi Karon oktatott tárgy

BSc – Anyagmérnök szak nappali

Kohómérnök szak III. évf. levelező

„Iparjogvédelem” c. tantárgy

- Heti 2 óra előadás (fakultatív)

Tananyag

- A szellemi alkotások joga két fő területének (szerzői jog és iparjogvédelem) elhatárolása
- Szabadalom
- Használati minta
- Chip, Szoftver, Know-how
- Formatervezési minta
- Vállalat- és árujelzők joga, védjegy

Állam- és Jogtudományi Karon oktatott tárgy

Anyagmérnök-fizikusmérnök szak III. évf. nappali

„Iparjogvédelem” c. tantárgy

- Heti 2 óra előadás (kötelező)

Tananyag

- A szellemi alkotások joga két fő területének (szerzői jog és iparjogvédelem) elhatárolása. A szerzői jog bemutatása. Szolgálati jellegű művek.
- A szoftver, mint sajátos szerzői mű. Adatbázisokra vonatkozó speciális szabályok.
- A szabadalmaztatható találmány kritériumai. A szabadalmaztatási eljárás.
- A szabadalmi jogviszony jellemzői. Találmány- és szabadalombitorlás.
- Szabadalmi oltalom korlátai. Szolgálati és alkalmazotti találmány.
- Know-how fogalma és jogi védelme.
- Vállalat- és árujelzők joga. Védjegy fogalma. Védjegyoltalom keletkezése. Kizárás az oltalomból.
- Védjegyjogviszony jellemzői. Védjegybitorlás.
- Szerzői művek (szoftver) felhasználási szerződések. Kiadói szerződés.
- Tervezési és kutatási szerződés.
- Szabadalmi licencia szerződés. Know-how licenciaszerződés.
- Védjegylicencia és franchise szerződés.

Állam- és Jogtudományi Karon oktatott tárgy

II-III-IV. évf. nappali, levelező

„Iparjogvédelem Európában” c. tantárgy

- Heti 2 óra előadás (fakultatív)

Tananyag

- Az iparjogvédelem nemzetközi és hazai fejlődéstörténete a magánjog európai fejlődésének tükrében.
- Az iparjogvédelem nemzetközi intézményrendszere.
- Jogharmonizációs, jogegységesítés az iparjogvédelem területén.
- Az Európai Szabadalmi Egyezmény szerepe, jelentősége, kapcsolata a magyar szabadalmi jogi szabályozással.
- Szabadalmi törvényünk a változások tükrében.
- A formatervezési minta oltalmának európai uniós vonatkozásai.
- A közösségi Védjegyrendszer (CTM) létrehozásának folyamata, lényeges elemei, előnyei, funkcionálása.
- A magyar védjegy törvény illeszkedési szabályai. A Közösségi Védjegyrendszer és a magyar védjegy jogi szabályozás összefüggései, kapcsolódási pontjai.
- A földrajzi árujelzők oltalma Európában és Magyarországon. Az Európai Unió eredetvédelmi rendszerének jellemzői.
- A franchise szerződések tartalmi kérdései, kodifikációs problémái.
- Az Európai Bíróság gyakorlata védjegyügyekben, a meghozott döntések hatása az Európai Unió országainak ítélkezési gyakorlatára.

Állam- és Jogtudományi Karon oktatott tárgy

Doktori Iskola, PhD képzés

Szellemi alkotások joga I. és II. szakszeminárium

Tárgyjegyző: Dr. Csécsy György egyetemi tanár

Tananyag I.

- A szellemi alkotások jogának elvi kérdései
- Jogharmonizáció a szellemi alkotások joga területén
- Az iparjogvédelem nemzetközi egyezményei
- Az iparjogvédelmi kodifikáció hazai eredményei
- A know-how jogvédelmének problémái
- A védjegy jog fejlődése, szerepe a piacgazdaságban

Tananyag II.

- A jogegységesítés eredményei a nemzetközi iparjogvédelem területén
- A védjegy jogi jogharmonizáció az EU-ban és néhány európai országban
- A magyar védjegy jog kapcsolata más jogterületekkel
- A formatervezési mintaoltalom szabályozási és gyakorlati kérdései
- A kutatási- és licencszerződések sajátosságai
- A know-how és a franchise szerződések

Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!

